

บทที่ ๑

บทนำ

ภูมิหลัง

ในขณะที่กรมฝึกหัดครูกำลัง เร่งรัดผลิตครูให้เพียงพอกับความต้องการ ก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากว่า การฝึกหัดครูที่จัดทำโดยมุงปริมาณเป็นสำคัญนั้นอาจจะเป็นการยาก ที่จะรักษาคุณภาพของการฝึกหัดครูให้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับการออกไปทำงานจริง ๆ

คิงพระบรมราชาวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรปี ๒๕๑๓ ว่า "ข้าพเจ้าได้ยินเสียงกบฏวิจารณ์ถึงครูอยู่บ่อย ๆ ว่าในปัจจุบันนี้ สถาบันฝ่ายผลิตครูเสื่อมลงไป คำกล่าวนั้นอ้างด้วยว่า เป็นเพราะผู้เขามาเรียนทางครูส่วนมากที่เคียว คอยด้วยกำลังปัญญาและกำลังทางค่านอื่น ๆ ไม่สามารถหรือไม่มีโอกาสจะเรียนวิชาทางอื่นใดแล้ว บ้านเมืองของเราจึงมีแต่ครูที่คุณภาพไม่ถึงขนาดทั้งค่านความรู้ ค่านการทำงาน และค่านความประพฤติ ทำให้การศึกษาของเด็กเรียวลงทุกที" อาทิจน (อาทิจน; ๒๕๑๔ : ๓) ได้พูดถึงว่า การฝึกหัดครูปัจจุบันต้องถือว่าล้มเหลว เพราะครูที่จบสถาบันครูไปแล้ว มิได้แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความสามารถ ประสิทธิภาพของการได้เรียนรู้นหัดวิชา ทฤษฎี และการฝึกฝนในสถาบันอย่างชัดแจ้ง ส่วนใหญ่เมื่อจบไปแล้ว ก็ใช้วิธีการเดิม ๆ ที่ตัวเองได้เล่าเรียนมาที่ซ้ำร้ายไปกว่านั้นการฝึกหัดครูที่สูงขึ้นแต่ละระดับก็มิได้แสดงความสามารถที่สูงขึ้นแต่ประการใด ความสำเร็จที่ได้คือใบเบิกทางที่พาตนเองไปสู่อภิสิทธิ์ ความเหนือกว่า ความลำพองใจที่ได้เงินเดือนมากกว่า แดงงานน้อยลง ความล้มเหลวที่ประสบย่อมขึ้นกับตัวบุคคลเป็นประการสำคัญ ตัวบุคคลที่รับผิดชอบนี้ย่อมประกอบด้วยครูของครู คือ อาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครู และนักเรียนฝึกหัดครูเองอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น สิทธิโชค วรานุสันติกุล (สิทธิโชค วรานุสันติกุล; ๒๕๑๕ : ๒๐ - ๒๒) ได้ตีระบบการสอนในวิทยาลัยครูโดยทั่ว ๆ ไปว่า ป้อนวิชาให้นักเรียนมากเกินไป มีหน้าซ้ำยังสอนนักเรียนครู โดยอาจารย์ให้ทุกสิ่งทุกอย่างตลอดระยะเวลาที่เรียนในสถาบันครู ทำให้เด็กมีเวลาเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตัวเองน้อยเหลือเกิน จนคิดค้นแสวงหาความรู้ไม่เป็น ซ้ำเก็ยจแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

นิสัยอย่างนี้จะคิดไปกระทั่งเป็นครูจริง ๆ ในไม่ช้าความรู้ที่ได้จากการเรียนในวิทยาลัยก็ค่อย ๆ หดหายและจะเลื่อนไปหมด นายสุกิจ นิมมานเหมินท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา ; ๒๕๑๔ : ๘) ถึงกับกล่าวว่า "งานที่รับด่วนของกระทรวงศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาก็คือ การปรับปรุงปริมาณและคุณภาพของครูเพื่อให้ทันกับความต้องการของประเทศ ซึ่งกำลังขาดแคลนอยู่มาก งานดังกล่าวเป็นงานที่รับผิดชอบโดยตรงของกรมการฝึกหัดครู" สถาบันผลิตครูจึงต้องรับหน้าที่ที่จะฝึกอบรมผู้ที่ออกไปเป็นครู ให้มีความรู้ ความสามารถ ที่จะปฏิบัติงานครูอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีหนึ่งที่ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถนอกเหนือไปจาก การให้ความรู้ทางทฤษฎีคือการฝึกภาคปฏิบัติซึ่งเรียกว่าการฝึกสอน วิจัย วงษ์ใหญ่ (วิจัย วงษ์ใหญ่; ๒๕๑๔ : ๔๔ - ๔๕) กล่าวถึงการฝึกสอนว่า ก่อนที่นักเรียนฝึกหัดครูทั้งหลายไม่ว่าระดับ ป.กศ. หรือระดับปริญญาจะออกไปเป็นครูก็ต้องผ่านการฝึกสอน ซึ่งหลักสูตรการฝึกหัดครูทั่วโลกบ่งไว้และได้ให้ปฏิบัติโดยทั่วไป สำหรับเบอร์ เจมส์บีและคณะ (Burr, James B. and Others; ๑๙๕๐ : ๑๒๕-๑๒๖) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการฝึกสอนว่าเป็นการฝึกให้นักเรียนครูได้ทดลองปฏิบัติหาประสบการณ์ตรง เพื่อเพิ่มพูนทักษะการเป็นครู หรือเพื่อนำเอาทฤษฎีทางการศึกษาและจิตวิทยาไปใช้ในโรงเรียนฝึกสอน โดยมีครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ เป็นผู้แนะนำช่วยเหลือ ซึ่งตรงกับที่คณะครุศาสตร์ (คณะครุศาสตร์; ๒๕๑๐ : ๒ - ๔) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่มีความหมายและสำคัญยิ่งของนักเรียนฝึกหัดครูคือประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างฝึกสอน เพราะเป็นโอกาสที่นักเรียนฝึกหัดครูจะได้นำความรู้และวิธีสอนไปใช้ในการสอนก่อนที่จะเป็นครูจริง ๆ และการฝึกสอนยังเปิดโอกาสให้นักเรียนได้พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะ และความเจริงงอกงามในอาชีพครู ดังนั้นการฝึกสอนจึงเป็นส่วนประกอบที่ถือว่าเป็นหัวใจของโครงการฝึกหัดครูทุกชั้นทุกประเภท นอกจากนี้ ฮัลลิเวลล์ (Halliwell; ๑๙๖๔ : ๑๕, ๑๙๐ - ๑๙๑) ยังได้อ้างถึงการวิจัยของ เบอร์รี่ และเพื่อนที่ศึกษาเกี่ยวกับการเตรียมตัวครูและความสำเร็จของผู้เริ่มเป็นครูในรัฐฟลอริดา ซึ่งเป็นรัฐที่ไม่ได้บังคับให้ครูเรียนวิชาการสอน จากผลการเปรียบเทียบระหว่างครูชั้นประถมที่เรียนวิชาการสอนมากกว่า ๑ รายวิชาจำนวน ๒๑ คน กับผู้ที่ไม่ได้เรียนวิชาการสอนจำนวน ๑๕ คน โดยคุุคะแนนจากแผนกทะเบียน การสังเกตและแบบวัดเทคนิคในการสอนเป็นเครื่องมือในการศึกษา ปรากฏว่าครูที่ได้รับการเตรียมหรืออบรมเต็มที่จะมีความสำเร็จ

ในทุก ๆ ด้านมากกว่าครูที่ไม่ได้รับการเตรียมเพื่อเป็นครู หรือได้รับการเตรียมน้อย เบอร์รี่ยังสรุปว่าวิชาการสอนส่งผลต่อความสำเร็จในการสอนของครู

แต่จากการออกฝึกสอนโดยทั่ว ๆ ไปนักเรียนฝึกหัดครูมักประสบปัญหาในการฝึกสอนมาก อิศระ บัณฑิต (อิสระ บัณฑิต; ๒๕๑๖ : ๘ - ๑๐, ๑๒) กล่าวว่าสภาพและปัญหาทั่วไปที่ครูฝึกสอนประสบเมื่อออกฝึกสอนคือ ครูฝึกสอนจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่โดยเร็ว ทั้ง ๆ ที่ตนเองก็อยู่หลายฐานะ ในสายตาของอาจารย์นิเทศ ครูฝึกสอนก็คือนักเรียน ในสายตาของครูพี่เลี้ยงครูฝึกสอนก็เป็นรุ่นน้องที่จะเป็นครูเหมือนตนในวันข้างหน้า ในสายตาของนักเรียนก็เป็นครูใหม่หน้าตาอ่อนที่นำล่องคือช่วยประการทั้งปวง ในสายตาคูใหญ่ในโรงเรียนก็เป็นผู้ที่มาช่วยแบ่งเบาภาระงานของโรงเรียน พวกครูฝึกสอนเมื่อประสบปัญหาที่ถึงความหวังว่าอาจารย์นิเทศจะช่วยให้คำแนะนำให้ชัดเจน ซึ่งบางครั้งนักเรียนฝึกหัดครูก็ต้องผิดหวังเพราะอาจารย์นิเทศมีน้อย และบางท่านก็รู้แต่ทฤษฎี จึงเห็นได้ว่าวิธีที่จะช่วยให้ครูฝึกสอนสามารถแก้ปัญหาได้ก็โดยการปรับปรุงวิธีการสอนในสถาบันครูเสียใหม่ คือแทนที่จะใช้บรรยายถึงเนื้อหา และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ก็ควรสอนโดยฝึกให้เขารู้จักคิดและหาทางแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเองจะดีกว่าให้เขาท่องจำเนื้อหาเพียงคำเดียว ผู้เขียนจึงเห็นว่าการศึกษาดังปัญหาที่เกิดขึ้นจากสภาพจริง ๆ ในชั้นเรียนแล้วนำมาสร้างเป็นอุปกรณคือ แบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อให้ฝึกคิดได้ฝึกแก้ก่อนจะไปทำการสอนจริง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และเป็นฉนวนแก้ไขคุณภาพของนักเรียนฝึกหัดครูให้มีสมรรถภาพได้ตรงจุด จึงเป็นแรงผลักดันให้ผู้เขียนวิจัยเรื่อง "การศึกษาวุฒิกรรมของนิสิตปริญญาตรี สาขาประถมที่ออกฝึกสอนต่อการแก้ปัญหาในชั้นเรียนและสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) เพื่อใช้ฝึกสอนนิสิตนักศึกษาในการคิดแก้ปัญหาก่อนออกฝึกสอน"

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

๑. เพื่อสำรวจว่าในการออกฝึกสอนนั้นนิสิตฝึกสอนพบปัญหาใดบ้างที่เกิดจากการกระทำของนักเรียน
๒. เพื่อสำรวจควาานิสิตฝึกสอนมีวิธีการในการแก้ปัญหาที่พบในการออกฝึกสอนอย่างไรบ้าง

๓. เพื่อทราบผลของการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่นิสิตฝึกสอนใช้แก้ปัญหา
๔. เพื่อนำปัญหาที่พบมาสร้างเป็นแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ๒ ประเภทคือ การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) และการแสดงบทบาท (Role playing)

ความสำคัญของการวิจัย

๑. ผลของการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ที่นิสิตออกไปฝึกสอนได้พบและจะทำให้ทราบถึงวิธีการที่นิสิตใช้แก้ปัญหาเหล่านั้น ว่าวิธีการใดใช้ได้ผลหรือไม่อย่างไร การที่ทราบสิ่งเหล่านี้ จะมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปสอนนักเรียนฝึกหัดครูที่จะออกไปฝึกสอน ให้ได้ทราบล่วงหน้าว่าในการไปฝึกสอนนั้นจะพบปัญหาต่าง ๆ เช่นใดบ้าง
๒. แบบจำลองของปัญหาที่สร้างไว้จะได้นำมาใช้เป็นอุปกรณ์การสอน เพื่อฝึกฝนนิสิตนักศึกษาฝึกหัดครูให้รู้จักวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยให้นิสิตนักศึกษาเหล่านั้นได้คิดค้นวิธีการแก้ปัญหาใหม่ ๆ นับว่าเป็นการส่งเสริมให้ยูเรียนได้เกิดความคิดใหม่ ๆ (Innovative ideas) ได้เป็นอย่างดี
๓. แบบจำลองของปัญหาจะเป็นวิธีการหนึ่งในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการฝึกสอนให้ได้ดี
๔. ผลการวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการเตรียมตัวนิสิตนักศึกษาให้มีความมั่นใจและพร้อมที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบในการฝึกสอน
๕. เพื่อทราบว่านิสิตที่เรียนในระดับปริญญาตรีในสาขาประถมศึกษาจะมีวิธีการแก้ปัญหาที่แตกต่างกับนักศึกษาฝึกหัดครูที่เรียนระดับ ป.กศ. หรือไม่ ซึ่งจะทำให้ทราบว่าระดับการศึกษาที่สูงกว่าจะช่วยในการแก้ปัญหาได้ดีกว่าหรือไม่

คำนิยามปฏิบัติการ

แบบจำลองของปัญหา (Simulation) หมายถึงสถานการณ์ซึ่งจำลองมาจาก สถานการณ์จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอนที่สำรวจพบจากการฝึกสอน แบบจำลองของปัญหานี้สร้างขึ้น

เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกนิสิตนักศึกษาให้รู้จักแก้ปัญหาที่จะพบในการที่จะออกไปฝึกสอนด้วยตัวของเขาเอง แบบจำลองของปัญหา (Simulation) ที่สร้าง ๒ ชนิดคือการศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) และการแสดงบทบาท (Role playing)

การศึกษาเป็นรายกรณี (Case study) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่งที่รวบรวมพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนแต่ละราย รายละเอียดส่วนตัวของนักเรียน ที่อาจเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเหล่านั้น ตลอดจนวิธีการที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน

การแสดงบทบาท (Role playing) หมายถึงแบบจำลองของปัญหาชนิดหนึ่ง ซึ่งสร้างเป็นบทบาทการแสดงไว้ ๒ บทบาทคือ บทบาทของนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมเป็นปัญหา และบทบาทของครูที่จะต้องแสดงวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนนั้น

นิสิตที่ออกฝึกสอน คือ นิสิตระดับปริญญาตรีสาขาประถมที่มีประสบการณ์ในการฝึกสอนมาแล้วประมาณ ๒ เดือน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุปสรรคที่ทำให้การเรียนการสอนไม่สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพก็คือ ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะมีผลต่อการเรียนของเด็กโดยตรง ดังนั้นจึงมีนักการศึกษาทั้งในไทยและต่างประเทศพยายามศึกษาและรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อหาช่องทางที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว ซึ่งจากจุดมุ่งหมายนี้เอง มอนนา (Monna, ๑๙๗๒ : ๒๕๐ A) ได้สำรวจปัญหาของเด็กวัยรุ่นโดยใช้วิธีสำรวจจากครูและจากพวกวัยรุ่นที่กำลังศึกษาในระดับ ๗ - ๑๒ ในรัฐโคโลราโด ซึ่งพอแยกปัญหาพวกวัยรุ่นได้ตามลำดับความสำคัญดังนี้

จากความคิดเห็นของครู

๑. ปัญหาการปรับตัวให้เข้ากับภาระงานของโรงเรียน
๒. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและขบวนการสอน
๓. ปัญหาจิตวิทยาสังคม
๔. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและสันตนาการ
๕. ปัญหาจิตวิทยาส่วนตัว

จากความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่น

๑. ปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรและชมวนการสอน
๒. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวเข้ากับการทำงานของโรงเรียน
๓. ปัญหาจิตวิทยาส่วนตัว
๔. ปัญหาจิตวิทยาสังคม
๕. ปัญหาเกี่ยวกับกิจกรรมทางสังคมและสันตนาการ

สำหรับนิคม ศรีโสภณ และเพื่อน (นิคม ศรีโสภณ และเพื่อน; ๒๕๑๐ : ๗๘) ได้

จำแนกปัญหาของนักเรียนในระดับมัธยมออกเพียง ๓ ด้านคือ

๑. ปัญหาที่มาจากตัวเด็กเอง ได้แก่ความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
๒. ปัญหาที่มาจากทางบ้านได้แก่อิสรภาพ และเสรีภาพของวัยรุ่น
๓. ปัญหาที่มาจากทางโรงเรียนได้แก่ความประพฤติไม่ดี ทำความผิดขนาดขึ้นศาล

ขอทำผิกระเบียนของโรงเรียน

ซึ่งแตกต่างกับ สำเร้ง บุญเรืองรัตน์ (สำเร้ง บุญเรืองรัตน์; ๒๕๑๕ : ๑๑๓)

ที่รายงานผลการวิจัยของศูนย์อินโนเทค (Innotech Center) ถึงการศึกษาปัญหานักเรียนในระดับประถมและมัธยมที่ครูพบในชั้นเรียนและสามารถแยกรายละเอียดของปัญหาออกไปได้มากมาย ซึ่งเรียงลำดับตามความสำคัญได้ดังนี้คือ

ประถม	มัธยม
<ol style="list-style-type: none"> ๑. พฤติกรรมก้าวร้าวคือนักเรียนโรงเรียน และสมบัติของโรงเรียน ๒. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน ๓. ชักคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> ๑. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน ๒. ชักคำสั่งและระเบียบของโรงเรียน ๓. ไม่สนใจในการเรียน ๔. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวคือนักเรียนโรงเรียน และสมบัติของโรงเรียน

ประณม	มัธยม
๔. ไม่สนใจการเรียน ๕. การลักขโมย ๖. เรียนหนังสือไม่คี่ ๗. หนีโรงเรียน ๘. ไม่สุภาพไม่เคารพครู ๙. ไม่ทำการบ้านตามที่ครูสั่ง ๑๐. ซัดแย้งกับครู ๑๑. หุจริตเวลาสอบ ๑๒. พุดจาหยาบคาย ๑๓. อูบคิเหตุ ๑๔. สุขภาพไม่สมบูรณ์ ๑๕. ทั้ครูและนักเรียนมาโรงเรียน	๕. เรียนหนังสือไม่คี่ ๖. หนีโรงเรียน ๗. ไม่ทำการบ้าน ๘. หุจริตเวลาสอบ ๙. ไม่สุภาพ ไม่เคารพนั้ตือครู ๑๐. การลักขโมย ๑๑. ซัดแย้งกับครู ๑๒. พุดจาหยาบคาย ๑๓. พุดปด ๑๔. สุขภาพไม่สมบูรณ์ ๑๕. ความไม่ร่วมมือกันระหว่างคณะครู ๑๖. ผู้นปกครองคาโรงเรียน ครู ๑๗. ครูลี้มัวสคุดูปกรณที่จำ เป็นมาโรงเรียน
สาย	
๑๖. ผู้นปกครองคาโรงเรียน ครู ๑๗. ครูและนักเรียนลี้มัวสคุดูปกรณ	
สำคัญ	
มาใช้ในการเรียนการสอน	

สำหรับประเทศไทยนั้นปัญหาที่พบมากในระดับประถม คือ

๑. นักเรียนแสดงความไม่สุภาพ
๒. ไม่เคารพนั้ตือครู
๓. หนีโรงเรียน

- ๔. เรียนหนังสือไม่ดี
- ๕. รบกวนชั้นขณะสอน
- ๖. ผ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
- ๗. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว

ในระดับมัธยมปัญหาที่พบบ่อย ๆ คือ

- ๑. ผ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
- ๒. ไม่สนใจการเรียน
- ๓. แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว
- ๔. เรียนหนังสือไม่ดี
- ๕. ไม่สุขภาพ
- ๖. ไม่เคารพครู
- ๗. รบกวนชั้นขณะกำลังสอน
- ๘. หนีโรงเรียน

สำหรับ เวคแกนด์ (Weigand; ๑๙๕๗ : ๓๕, ๕๑๘ - ๕๒๒) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีส่วนช่วยให้การเรียนประสบความสำเร็จโดยเน้นว่าขึ้นกับการปรับตัวของนักเรียนเอง รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ทางครอบครัว ซึ่งเขาสรุปผลวิจัยว่า

- ๑. นักเรียนที่มีความสำเร็จในการเรียนกับที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน มีความแตกต่างกันทางด้าน การปรับตัว และมีเจตคติต่อวิชาที่เรียนแตกต่างกัน
- ๒. นักเรียนที่ไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียนมีปัญหาทางครอบครัวมากกว่า
- ๓. นักเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนได้รับการสั่งสอนทางด้าน การปรับตัวจากที่บ้านและมีเจตคติที่ดีต่อที่บ้าน

แต่นำทรัพย์ จันทรหอม (นำทรัพย์ จันทรหอม; ๒๕๐๕ : ๒) กลับมีความคิดต่างออกไปโดยผลการวิจัยของเขากลับยืนยันว่า เด็กที่เป็นปัญหานั้นขึ้นอยู่กับแบบอย่างที่ได้รับจากครู ขณะเดียวกันพฤติกรรมที่ครูแสดงต่อคนอื่นหรือต่อเพื่อนในทางที่ดีก็มีส่วนช่วยสร้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน สนใจการเรียนรวมทั้งเป็นการปลูกฝังทัศนคติที่ดีแก่เด็กด้วย

ไม่ว่านักการศึกษาจะมองปัญหาเด็กด้อยโอกาสก็ตาม ครูก็นับว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาของเด็กโดยตรง เราจึงต้องมาศึกษาถึงอุปสรรคต่าง ๆ ของครูด้วย โดยเฉพาะพวกที่จบไปเป็นครูและ ยังมีประสบการณ์การสอนไม่มากนัก

เกี่ยวกับปัญหาของครูนี้ ละเมียด ลิมอักษร (ละเมียด ลิมอักษร; ๒๕๑๕ : ๕๙ - ๕๘) ได้เรียบเรียงบทความจากบรรณาธิการนิตยสาร Today's Education ซึ่งได้กล่าวถึงการสัมภาษณ์ครูใหม่ที่ทำการสอนเป็นครั้งแรกโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากครูหลาย ๆ ชาติ ในสถานที่ต่าง ๆ กัน ทั้งในเมืองและชนบท สรุปปัญหาของการเป็นครูในปีแรกได้เป็นด้านต่าง ๆ คือ

๑. การเตรียมการสอน
๒. การปกครองชั้น
๓. จำนวนนักเรียนในชั้น
๔. เกี่ยวกับค่านิยมปกครอง

พัฒนา นอยแสงศรี (พัฒนา นอยแสงศรี; ๒๕๑๒ : ๑๕ - ๑๖) ก็ได้ศึกษาและแยกปัญหาต่าง ๆ ของครูใหม่ละเอียดลงไปอีกเป็น

๑. คำนวณวินัย
๒. การจัดชั้นเรียน
๓. เทคนิคและวิธีสอน
๔. การสอนเพื่อให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล
๕. การขาดอุปกรณ์การสอน
๖. ความเข้าใจในหลักสูตร
๗. สถิติของโรงเรียนและการรายงาน
๘. มนุษย์สัมพันธ์
๙. การสอนชั้นที่มันักเรียนมาก
๑๐. การเตรียมการสอน
๑๑. ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก
๑๒. ความเข้าใจและความรับผิดชอบ

สำหรับ ริก (Reed; ๑๙๕๓ : ๓๑๒) ได้ติดตามผลการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเคนตักกี ปี ๑๙๕๑, ๑๙๕๒ และ ๑๙๕๓ ได้สรุปตัวอย่างเอาเพียง ๓๓ % ผลการศึกษาปรากฏว่า

๑. ครูใหม่มักจะพบปัญหาในด้านการจัดกิจกรรมการสอนมากกว่าที่คิดไว้
๒. ครูใหม่ได้รับการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาจากเพื่อนมากกว่าที่คิดไว้
๓. ครูใหม่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรวิชาที่พินิจมหาวิทยาลัยมีคุณค่าต่อตนมากกว่าวิชาอื่น โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตการสอน
๔. ประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมที่เกิดจากการเป็นตัวแทนชุมนุมฯ ในขณะที่เป็นนักศึกษา อยู่ นั้น เป็นสิ่งมีคุณค่ายิ่งต่อการเป็นครู

ละเอียบ จันทรกิติวัฒน์ (ละเอียบ จันทรกิติวัฒน์; ๒๕๑๔ : ๒๔) ได้ศึกษาถึงความ สามารถในการแก้ปัญหาของครู ป.กศ. โดยติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จ ป.กศ. ตั้งแต่ ปี ๒๕๐๘ - ๒๕๑๑ ในภาคการศึกษา ๑ และ ๒ ปรากฏผลดังนี้

๑. ครูใหญ่มีความเห็นว่าผู้สำเร็จ ป.กศ. มีความสามารถแก้ปัญหาระดับปานกลาง
๒. ผู้สำเร็จ ป.กศ. เองก็มีความเห็นว่าตนมีความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการ ไช้กระดานดำ และมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เช่นกัน

แต่การศึกษาของแอปเปิล (Appel; ๑๙๖๓ : ๑๓๒๑) เห็นว่าหลักสูตรในวิทยาลัยน่าจะมี ผลต่อการสอน จึงได้ทำการประเมินผลหลักสูตรวิชาการศึกษาของวิทยาลัยนอร์ทพาร์ค (North Park) โดยสอบถามผลงานผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยแห่งนี้ และจากครูใหญ่ของโรงเรียนที่ครูเหล่านั้น ไปสอนอยู่ จากการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างปรากฏว่าได้คืนจากครู ๙๔% และจากครูใหญ่ ๒๘% แอปเปิล ได้สรุปผลการวิจัยว่า วิทยาลัยแห่งนี้ผลิตครูมัธยมได้ดี มีประสิทธิภาพสูง ครูผู้สอน มีคุณภาพดี มีความกระตือรือร้นในการสอน และมีความสามารถในการสอน ส่วนสิ่งที่วิทยาลัยต้อง ปรับปรุงคือ การจัดให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการฝึกสอนให้มากขึ้น

สำหรับ เอ็ดจ (Edge; ๑๙๖๒ : ๓๓๒๓ A) มีความสนใจผู้สำเร็จการศึกษา สาขา ประถม จึงได้สอบถามผลการปฏิบัติงานผู้สำเร็จการศึกษาสาขาประถมศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ใน ระหว่าง ๑๙๖๐ - ๑๙๖๓ จากมหาวิทยาลัยออเบอร์น (Auburn University) รัฐอัลแบามา โดยมี

จุดประสงค์ที่จะประเมินผล โปรแกรมวิชาการศึกษาวาสงผลสำเร็จการสอนเพียงใด โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ๔๔๕ คน ผลการศึกษาปรากฏว่า

๑. ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้ปรับปรุงโปรแกรมในหมวดวิชาการศึกษา โดยให้มีการเตรียมตัวอย่างเหมาะสมก่อนที่จะออกฝึกสอน

๒. กิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนช่วยสร้างสมรรถภาพในการสอน และเห็นว่าประสิทธิภาพในการฝึกสอนเป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่ามากที่สุด

อีกผู้หนึ่งที่มีความสนใจปัญหาของครูระดับประถมศึกษาคือ ไคเนส (Daines; ๑๙๖๗ :

๑๐๑) ซึ่งจากการศึกษาของเขาพบว่าครูประถมในรัฐโอคาโฮมีความต้องการมากที่สุดทางด้าน

๑. วิธีการช่วยนักเรียนที่เรียนได้ดี และเรียนได้เร็ว

๒. การเข้าใจถึงความต้องการของเด็กที่เป็นปัญหา

๓. ทักษะในการสอนนักเรียนที่มีระดับการอ่านต่างกัน

๔. การพัฒนาความรู้สึกในค่าน ความเชื่อมั่น ความปลอดภัย และความเป็นเจ้าของ

ในเด็กนักเรียน

จากการที่ผู้สำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพครู ต้องประสบกับปัญหาที่ยุกยอกต่าง ๆ ทำให้นักการศึกษาหลายท่านมุ่งมองไปถึงการฝึกสอนก่อนที่จะออกไปเป็นครูว่ามีขอบเขตทางค่านใจและประสบปัญหาเหมือนกับผู้ที่จบการศึกษาไปแล้วหรือไม่ เพราะถือว่าการฝึกสอนเป็นการฝึกปฏิบัติจริงในสภาพที่คล้ายกับการปฏิบัติจริง

เฮนรี (Henry; ๑๙๖๓ : ๔๓ - ๔๕) เป็นผู้หนึ่งที่รวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาฝึกสอนจำนวน ๓๔๔ คน และจากครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาเหล่านั้น และผลวิจัยของเขาพบว่าปัญหาในขณะออกฝึกสอนแบ่งได้เป็น ๓ ประเภท คือ

๑. ปัญหาการสร้างพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้แก่เด็กนักเรียน

๒. ความรู้สึกไม่มั่นใจในตนเอง

๓. ปัญหาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นที่เข้าใจแก่เด็กนักเรียน

สำหรับ เคียนา (Diana; ๑๙๖๕ : ๑๖๖๗ A) ก็ได้ศึกษานักเรียนฝึกสอนระดับประถมศึกษาของมหาวิทยาลัย Wayne State ในรัฐมิชิแกนจำนวนหนึ่ง พบว่าประสบการณ์ที่นักเรียนฝึกสอน

ได้พบค่านต่าง ๆ ก่อให้เขามีความวิตกกังวล และนอกจากนี้ก็ยังมีความขัดแย้งในหน้าที่บางอย่าง ขณะฝึกสอน ดังนั้นการเตรียมตัวก่อนทำการสอนจริงอย่างนี้จะช่วยให้เขามีสุขภาพจิตดีขึ้น ซึ่งผลวิจัยนี้สอดคล้องกับ ชาร์ลส (Charles; ๑๙๒๗ : ๒๕๐ A) ซึ่งเห็นว่าผู้ที่เตรียมตัวให้พร้อมก่อนออกฝึกสอนจะส่งผลช่วยค่านการปรับตัว และช่วยให้การสอนมีประสิทธิภาพพออย่างมีนัยสำคัญกว่าผู้ไม่ได้เตรียมตัว แต่เมื่อใช้ M.T.A.I. กับกลุ่มครึ่งทั้งสองนั้นก็กลับไม่มีความแตกต่างกัน

✓ แต่จากการศึกษาของ สนั่น เมืองวงษ์ (สนั่น เมืองวงษ์; ๒๕๑๔ : ๗๓ - ๗๔) ที่ได้ศึกษานักศึกษาศาพการฝึกสอนของนิสิตฝึกสอนจากครูที่เลี้ยงก็พบว่านิสิตฝึกสอนไม่พร้อมจะปฏิบัติการสอน เพราะ

๑. นิสิตฝึกสอนไม่สามารถคุมชั้นเรียนได้
๒. มีปัญหาค่านการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน
๓. มีการเตรียมตัวน้อยในการวางโครงการสอน การทำบันทึกการสอน การใช้วิธีการสอน การจัดหาอุปกรณ์การสอน
๔. มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานน้อย

สำหรับ พีค (Peik, ๑๙๔๔ : ๓๗ - ๓๘) กล่าวว่าการศึกษาเพื่อให้เกิดผลและบรรลุถึงจุดหมายจำต้องอาศัยองค์ประกอบหลายค่านนอกเหนือจากความรู้ที่ได้เรียนมา ซึ่งพีคและคณะได้รวบรวมลักษณะขององค์ประกอบที่จะส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ในการฝึกสอนได้แก่ความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ ความมั่นคงทางอารมณ์ มีความสามารถประจำตัว มีความรู้ทางวิชาการอย่างเพียงพอ ค่านตัวแสวงหาความรู้อยู่เสมอ คล่องแคล่วว่องไว มีความยุติธรรม เข้าใจหลักการอบรมให้เป็นผลเมื่อถึง มีความเป็นประชาธิปไตย

ไฮเนส (Haines; ๑๙๒๐ : ๑) ก็ได้ให้ความเห็นว่านักเรียนฝึกหัดครูที่จะออกไปฝึกสอนมีความมุ่งหมายความสนใจ ความพร้อมและมีความสามารถแตกต่างกัน การจัดวางโครงการฝึกสอนก็เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนฝึกสอนได้ทดลองใช้ความรู้ ความคิด ความสามารถ เพื่อค้นหาความเข้าใจในทฤษฎีต่าง ๆ ทางวิชาการศึกษาและจิตวิทยา ซึ่งจะให้นักเรียนมีความพร้อมและมีสมรรถภาพในการเป็นครูเพราะว่าได้ฝึกทำหน้าที่และความรับผิดชอบเหมือนเป็นครูจริง ๆ ในการช่วยเหลือแนะนำของอาจารย์ในเทศก์ และครูที่เลี้ยงที่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ถือว่าวิธีค้นหา

ความรู้และทักษะในการเป็นครูตามธรรมชาติ หรือตามยถากรรม

นอกจากนี้ ไฮเนส ยังได้กล่าวถึงลักษณะที่นักเรียนฝึกสอนควรได้รับ ๔ ประการ คือ

๑. มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องเกี่ยวกับการสอน
๒. มีทักษะในการเตรียมการสอน และการวัดผล
๓. มีความสามารถในการใช้แหล่งวัสดุต่าง ๆ ใ้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับเรื่องที่สอน
๔. มีความเชื่อมั่นในความสามารถที่จะเป็นผู้นำที่ดีได้

แต่โคฟ (Dove; ๑๙๖๐ : ๔๐๔๒) มีความเชื่อมั่นว่าความสำเร็จในการฝึกสอน มีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติกับพื้นฐานทางวัฒนธรรม ความรู้เชิงวิชาการ รวมทั้งความรู้และความเข้าใจในตัวเด็กด้วย ซึ่งผลที่ได้นี้วิจัยจากการฝึกสอนของนิสิตวิทยาลัยคลาร์ค (Clark College) จำนวน ๕๕ คน โดยสอบถามจากอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยง

คิมเมล (Kimmel; ๑๙๖๕ : ๕๗๖๕ - ๕๗๖๖) นั้นกลับเห็นว่าความสำเร็จในการฝึกสอนขึ้นอยู่กับ

๑. องค์ประกอบทางค่านิยมบุคลิกภาพ และคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยมีนัยสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ในการสอน และ

๒. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการที่ผ่านมาก็สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการสอนได้

สำหรับ บอยคิน (Boykin; ๑๙๖๐ : ๕ - ๑๕) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่นิสิตฝึกสอนบกพร่องขณะฝึกสอน ว่าไม่ได้เป็นเพราะขาดความรู้หรือมีประสบการณ์ไม่พอ แต่เป็นเพราะองค์ประกอบบางอย่างเช่น การระลึกถึงอดีต การมุ่งหวังในอนาคต ความรู้สึกรับผิดชอบ ความวิตกกังวล เหล่านี้มีส่วนทำให้เกิดความบกพร่องในการสอน

ไรอัน และคณะ (Ryans and Others; ๑๙๖๐ : ๘๒) จึงได้พยายามรวบรวมพฤติกรรมทั้งที่ดีและไม่ดี เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติของผู้ที่ออกไปทำหน้าที่ครู ซึ่งแยกรายละเอียดได้ดังนี้

พฤติกรรมที่ดี	พฤติกรรมที่ไม่ดี
- คำนึงตัวอยู่เสมอ	- ทำทางหยอหยงเยิ่นเย้อ
- สนใจในตัวของนักเรียนและกิจกรรมของชั้น	- ไม่สนใจในตัวนักเรียนและกิจกรรมของชั้น

พฤติกรรมที่ดี

- ว่างใจแจ่มใส
- ควบคุมตนเองได้ไม่หิวหวั่งง่าย
- มีอารมณ์ขัน
- ยอมรับเมื่อคนทำผิด
- ไม่ลำเอียงไม่สนใจเฉพาะคนใดคนหนึ่ง
- มีความอดทน
- แสดงความเข้าใจแก่นักเรียน
- แสดงความเป็นเพื่อนและสุภาพคือนักเรียน
- ช่วยเหลือปัญหาส่วนตัวของนักเรียนเท่า ๆ กับปัญหาการเรียน
- ยกย่องชมเชยผู้ทำงานดี
- ยอมรับว่านักเรียนสามารถทำงานยาก ๆ ได้
- ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ส่งเสริมให้กำลังใจนักเรียนมากที่สุด
- เตรียมการสอนอย่างดี
- มีการยืดหยุ่นการสอนถ้าไม่เป็นไปตามแผนการ
- ยอมรับความจำเป็นของนักเรียนแต่ละคน
- ใช้อุปกรณ์การสอนกระตุ้นให้สนใจการเรียน

พฤติกรรมที่ไม่ดี

- อารมณ์ไม่ดีเห็นทุกอย่างแต่รำไปหมด
- อารมณ์ไม่ดี โกรธง่าย
- เก่งขี้ม
- ไม่ยอมรับความผิดของตน
- ลำเอียงสนใจเฉพาะนักเรียนคนใดคนหนึ่ง
- ทอดยออ่อนแอ
- ขาดความเมตตากรุณา
- ไม่ให้ความสนิทสนมด้วย
- สนใจเฉพาะค่านการเรียนของนักเรียน
- ไม่มีการยกย่องหรือรับรู้นักเรียนให้ดีขึ้น
- ไม่เชื่อในความสามารถของนักเรียน
- ใจความเห็นของตนเป็นใหญ่
- บั่นทอนกำลังใจของนักเรียน
- ไม่เตรียมการสอน
- จะต้องสอนตามแผนการที่วางไว้โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลง
- ไม่คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน
- ใจวิสัยและอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ

พฤติกรรมที่ดี

- ชี้แนวทางการเรียนแจ่มแจ้ง
- มีการสาธิต การอธิบาย
- ให้คำชี้แจงอย่างแจ่มแจ้ง
- สนับสนุนให้ทำงานเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและประเมินผลด้วยตัวเอง
- มีระเบียบวินัยดี
- ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้วยความเต็มใจ

พฤติกรรมที่ไม่ดี

- การสาธิตการอธิบายไม่ชัดเจน
- คำชี้แจงคลุมเครือ
- ไม่ให้โอกาสนักเรียนทำงานและประเมินผลงานของตน
- ทำอะไรตามใจชอบ
- ให้ความช่วยเหลือนักเรียนอย่างเสียไม่ได้

ถึงอย่างไรก็ตามแม้จะมีแนวทางที่มุ่งถึงความประพฤติก และการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ดีไว้ก็ตาม นักการศึกษาที่พยายามหาทางจัดปัญหาด้วยวิธีอื่น ๆ อีกดังนี้

ฟรานซิส (Francis; ๑๙๗๒ : ๒๕๐๘ - ๒๕๐๙) ซึ่งได้ค้นคว้าถึงวิธีแก้ปัญหาบางอย่างที่นักเรียนฝึกหัดครูเผชิญในระหว่างฝึกสอน โดยการใช่วิธีสัมมนาปัญหา (Problem Oriented) ในศูนย์ ซึ่งจัดให้มีขึ้นในภาคฤดูร้อน โดยผู้เรียนในสาขาประถมกับพวก Junior High Major ๒๒ คน และมีมัธยมศึกษาอีก ๑๒ คน ผู้สอนระดับต่าง ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ๒ ระดับนี้ได้รับการวัดเจตนคติต่อความคิดเห็น ๖ อย่าง ซึ่งมีดังนี้

๑. การฝึกสอน
๒. การทำตัวเป็นครู
๓. การสัมมนาการฝึกสอน
๔. กิจกรรมการเตรียมการสอน
๕. การควบคุมชั้นเรียน
๖. ครูผู้ร่วมงาน

จากการวัดโดยใช้เครื่องมือที่ซ้ำแบบกันในการทดสอบทั้ง ๓ ครั้ง ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าการสัมมนามีประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาในการสอนมาก

ออสมัน (Osman; ๑๙๕๕ : ๑๒๘๑) ก็ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแก้ปัญหาเด็กสอนเช่นกัน
 แดกกลับเน้นด้านการเปลี่ยนทัศนคติ ซึ่งเขาเห็นว่า

ก. ทัศนคติของนักเรียนเด็กสอนจะเปลี่ยนไปได้มากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ
 ต่อไปนี้

๑. โอกาสที่จะได้เข้าร่วมการนิเทศกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนเด็กสอนได้
 มากน้อยเพียงใด
๒. การจำกัดโอกาสที่นักเรียนเด็กสอนจะได้รวมกิจกรรมกับบุคคลอื่น ๆ ว่ามากน้อย
 เพียงใด
๓. ความยุ่งยากเกี่ยวกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในห้องเรียนมีมากน้อยเพียงใด
๔. ความสะดวกสบายในห้องเรียนมีมากน้อยเพียงใด
๕. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในห้องเรียนดีหรือไม่
๖. การเตรียมการสอนพร้อมหรือไม่
๗. ความยุ่งยากในการปรับตัว ความบทบาทของครูว่ามีมากน้อยเพียงใด
๘. การเสนอแนะที่เกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพของนักเรียนเด็กสอน โดยอาจารย์
 นิเทศก์ ว่านักเรียนเด็กสอนมีความรู้สึกพอใจหรือไม่

ข. ทัศนคติของนักเรียนเด็กสอนจะเปลี่ยนไปค่อนข้างน้อย เกี่ยวกับองค์ประกอบเหล่านี้

๑. ความยุ่งยากในการจูงใจเด็ก
๒. ความยุ่งยากในการควบคุมวินัยของเด็ก
๓. ความเชื่อที่ว่าเด็กจะไม่ได้รับผลสัมฤทธิ์ตามความสามารถของเขา
๔. ความเชื่อที่ว่าเด็กให้ความร่วมมือน้อยมาก
๕. ความเชื่อที่ว่าอาจารย์นิเทศก์ได้ให้การนิเทศอย่างเพียงพอ
๖. การคัดสรรใจที่จะไม่รับตำแหน่งครูในโรงเรียน เช่น ที่ออกฝึกสอน ในโอกาสต่อไป

สำหรับ จอห์น ซี. ฟลานานแกน (John C. Flanagan; ๑๙๕๔ : ๓๒๗) ได้ศึกษาวิธี

แก้ปัญหา โดยใช้วิธีการพฤติกรรมวิกฤต (The Critical Incident Technique) ก็สามารถ
 เสนอการแก้ปัญหาดังต่าง ๆ โดยให้ครูที่เลี้ยงปฏิบัติดังนี้

๑. ครูพี่เลี้ยงเตรียมตัวสำหรับชั้นนี้
๒. ครูพี่เลี้ยงมีความสามารถควบคุมพฤติกรรมในชั้นเรียนได้อย่างดีเยี่ยม
๓. ครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำต่าง ๆ ตอนนิสิตฝึกสอน
๔. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจนิสิตฝึกสอนของตน
๕. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในการสอนของตน
๖. ครูพี่เลี้ยงใช้วิธีการที่ไฉไล เกี่ยวกับการแก้ปัญหาของการคุมชั้นเรียน
๗. ครูพี่เลี้ยงใช้อุปกรณ์การสอนไฉไลดี
๘. ครูพี่เลี้ยงมีมนุษยสัมพันธ์กับนิสิตฝึกสอน
๙. ครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำช่วยเหลือเกี่ยวกับการควบคุมนักเรียนตอนนิสิตฝึกสอน
๑๐. ครูพี่เลี้ยงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคาบเวลา (Period)
๑๑. ครูพี่เลี้ยงให้กำลังใจแก่นิสิตฝึกสอน
๑๒. ครูพี่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในชั้นเรียนตอนนิสิตฝึกสอน
๑๓. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในอนาคตของนิสิตฝึกสอน
๑๔. ครูพี่เลี้ยงปฏิบัติคือนิสิตฝึกสอนเหมือนเพื่อนร่วมอาชีพ
๑๕. ครูพี่เลี้ยงแสดงความสนใจในเนื้อหาวิชา (Subject matter)
๑๖. ครูพี่เลี้ยงสนใจที่จะติดตามการสอนของนิสิตฝึกสอน
๑๗. ครูพี่เลี้ยงมีส่วนร่วมในบทเรียน
๑๘. ครูพี่เลี้ยงยกย่องนิสิตฝึกสอนที่ทำงานดี

ผลการแก้ปัญหาของครูในกลุ่ม SEMEO ตามที่สำเร็จ ญูเรื่องรักัน ใ้รายงาน
ไว้ว่าครูใ้แก้ปัญหาในชั้นเรียนด้วยวิธีต่าง ๆ คือ

๑. ลงโทษ เช่น คุ คา ที ขูรายงานครูใหญ่ หักคะแนน กักบริเวณ ไล่ออกนอกชั้นเรียน เป็นต้น
๒. ให้ความช่วยเหลือ และความสนใจเป็นรายบุคคล เช่น ช่วยเหลือในการเรียน การแก้ปัญหา เป็นต้น
๓. ให้คำแนะนำคำอธิบาย เช่น การให้คำแนะนำเกี่ยวกับความประพฤติที่เหมาะสม

๔. ไม่สนใจต่อปัญหานั้น เช่น เวลาครูโกรธก็เดินออกจากห้องเสีย
๕. การศึกษาเป็นรายกรณี
๖. โยนปัญหาใหญ่อื่นแก่ เช่น ให้นักเรียนแก้ปัญหากันเอง โยนปัญหาให้ครูใหญ่หรือครูอื่น ๆ แก่
๗. ร่วมมือกับครูหรือผู้อื่นในการแก้ปัญหา เช่น ร่วมมือกับนักเรียนในการแก้ปัญหา ร่วมกับครูใหญ่ในการแก้ปัญหา เป็นต้น

จากวิธีการแก้ปัญหาคานต่าง ๆ ดังกล่าวก็ได้มีผู้คิดค้นหาวิธีการที่จะแก้ปัญหาให้แตกต่างออกไป และวิธีหนึ่งที่น่าสนใจคือการสร้างแบบจำลองของปัญหา (Simulation) ซึ่งเป็นการสมมุติสถานการณ์คล้ายสภาพที่เป็นจริง โดยฝึกให้ผู้อยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ แก้ปัญหาด้วยตัวเอง ซึ่งนับว่าเหมาะที่จะใช้ฝึกนักเรียนฝึกหัดครูก่อนจะไปพบกับปัญหานั้นจริง ๆ วิธีนี้เริ่มมาใช้ในการศึกษาครั้งแรกในเขตการศึกษาเมืองเจฟเฟอตัน (Jefferson Township School District) โดยใช้กับครูใหญ่ระดับประถมศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาลักษณะหลายเรื่อง

เกี่ยวกับแบบจำลองของปัญหานี้ เดวิด (David; ๑๙๖๒ : ๒๕๓ A) ได้นำไปไว้กับนักเรียนฝึกหัดครูก่อนออกทำการฝึกสอน ผลปรากฏว่า

๑. นักเรียนฝึกหัดครูมีความมั่นใจในการสอนมากกว่ากลุ่มไม่ได้ฝึก
๒. ผู้ได้รับการฝึกมีความมั่นใจในบุคลิกภาพของตนเอง ที่แสดงต่อนักเรียน
๓. ผู้รับการฝึกสามารถเตรียมตัวเพื่อการออกฝึกสอนได้ดีกว่า
๔. นักเรียนฝึกหัดครูที่ฝึกใช้แบบจำลองของปัญหา เห็นว่าการฝึกจากแบบจำลองช่วยให้

ประสบผลสำเร็จมาก

ซึ่งผลการทดลองสอดคล้องกับที่ เชอร์รี่ (Cherry; ๑๙๖๒ : ๕๐๘๓ A) ได้ทำกับครูที่เริ่มสอนโดยใช้หุ่น (Model) ช่วยในการฝึกแบบจำลอง (Simulation) ซึ่งจากสถานการณ์ ๒๐ อย่าง ก็สามารถเตรียมให้ครูใหม่คิดหาวิธีแก้ปัญหาล่วงหน้าก่อนออกทำการสอนจริง

สำหรับ ลีโอโพลโด โจเซฟ (Leopoldo Joseph; ๑๙๖๒ : ๑๘๘๖ - ๑๘๘๗ A) ถึงแม้จะใช้แบบจำลองของปัญหา ไปใช้ในการสอนภาษาต่างประเทศก็ตาม ก็ปรากฏว่าแบบจำลองของปัญหา สามารถช่วยฝึกฝนครูสอนภาษาต่างประเทศได้เป็นอย่างดี

อีกผู้หนึ่งที่มองเห็นถึงประโยชน์ของแบบจำลอง คือ ซาลวาเตอร์ (Salvatore; ๑๙๗๒ : ๒๓๒๑ A) โดยเขาเชื่อว่าแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์ในบรรยากาศที่ไม่มีการบังคับ ซึ่งในแต่ละสถานการณ์จะช่วยให้เกิดวิธีปฏิบัติหลาย ๆ วิธี โดยเขาเป็นต้นจากผลการใช้แบบจำลอง ในรูปปฏิบัติการในตะกรง (In Basket) และการแสดงบทบาท (Role playing) กับนิสิตที่อยู่ในโครงการแนะแนวของมหาวิทยาลัยในรัฐนิวยอร์ก (State University of New York)

นอกจากนี้แอ็บท์ (Abt; ๑๙๖๖ : ๑๓) ยังได้รายงานถึงประโยชน์ของแบบจำลองของปัญหาว่าก่อให้เกิดทักษะและความรู้ อันจะนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง และเขายังเห็นว่า แบบจำลองของปัญหาช่วยสร้างประสบการณ์อันมีประโยชน์แก่ผู้ฝึกฝนเป็นอย่างมาก

สำหรับ การเวย์ (Garvey; ๑๙๖๖ : ๑๔) ได้รายงานประโยชน์ที่ได้รับจากแบบจำลองของปัญหา ซึ่งกลุ่มทดลองจำนวนถึง ๘๓ % เห็นว่าแบบจำลองของปัญหา ช่วยให้ได้รับความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับการค้นคว้าของแอคทิก (Attig; ๑๙๖๗ : ๒๕ - ๒๘) ซึ่งแสดงผลคังกลาว และยังชี้ว่าแบบจำลองช่วยกระตุ้นนักเรียนระดับมัธยมได้มากกว่าวิธีอื่น

แทนซี และอันวิน (Tansey and Unwin; ๑๙๖๕ : ๕ - ๑๓) ผู้ซึ่งนำแบบจำลองของปัญหาไปใช้ทางด้านการฝึกนักบริหารทางด้านการศึกษาก็ได้เขียนสรุปประโยชน์ของแบบจำลองไว้ ๑๐ ข้อคือ

๑. แบบจำลองของปัญหานั้นเป็นสิ่งช่วยผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมให้เกิดความสนใจ
๒. เป็นการชักจูงวิธีให้บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมกัน ดังเช่นการแข่งขัน
๓. ช่วยให้สามารถทำการสอนได้ในช่วงเวลาระยะยาว แม้แต่กับเด็กที่ไม่สนใจเรียน
๔. เป็นการสร้างให้เกิดความรู้สึกที่เป็นจริง และเกิดสัมพันธภาพขึ้นในห้องเรียน
๕. ช่วยให้สามารถรวมปัญหาและทำให้ปัญหานั้นเข้าใจได้ง่ายเข้า
๖. เป็นการเปลี่ยนเงื่อนไขทางสังคม จากเดิมที่ครูเป็นผู้บริหารโดยการสั่งการไว้ชั้นและความคิดเห็นของครูเป็นเครื่องตัดสิน มาดำเนินการสอนโดยให้ครูเข้าร่วมด้วยทางให้คำแนะนำ
๗. เป็นโครงสร้างหรือโครงการที่เสนอให้ทราบรายละเอียดต่าง ๆ

- ๘. เป็นวิธีการสามารถเลือกวิธีปฏิบัติได้
- ๙. แบบจำลองของปัญหานั้น ครูเป็นผู้จัดเตรียมและไม่จำเป็นต้องควบคุมการดำเนินงาน
- ๑๐. สามารถให้ผู้รวมคัดสนใจได้อย่างอิสระ

ศูนย์อินโนเทคก็ได้สร้างแบบจำลองของปัญหาไว้ ๒ ชนิด คือการศึกษาเป็นรายกรณี และการแสดงบทบาท ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นอุปกรณ์ช่วยฝึกสอน ให้นักเรียนครูได้ศึกษาเรียนรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ตลอดจนค้นคิดหาวิธีการแก้ปัญหาเหล่านั้น นับว่าแบบจำลองของปัญหานี้ มีประโยชน์ต่อการฝึกหัดครูเป็นอันมาก

"This document is the property of the Thailand Information Center (TIC), Chulalongkorn University and is to be returned w.i.t in two weeks to the Thailand Information Center, Ratasart Building 5, Chulalongkorn University"